

Informatienota

Datum vergadering	: 20 december 2022
Registratienummer	: GZDGWB/744279
Informatienotnummer	: 2022/IN110
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: Divers beeldmateriaal
Onderwerp	: Zuidwestboog Meteren

Onderwerp

Zuidwestboog Meteren

Kennisnemen van

De stand van zaken van dit majeure project van ProRail dat zich de komende 7 jaar op ons grondgebied afspeelt.

Inleiding

Al geruime tijd is ProRail bezig met de voorbereidingen voor het project "PHS Meteren – Boxtel"; een project dat de Brabantroute (Rotterdam-Breda-Tilburg-Eindhoven) moet ontlasten van goederenvervoer, maar voor meer railverkeer op het baanvak Meteren – Boxtel zal zorgen met, onlosmakelijk daaraan verbonden, de bijbehorende overlast voor de omwonenden. Zie figuur 1.1 in de bijlage bij deze nota.

Voor de gemeente West Betuwe gaat het vooral om de zogenoemde Zuidwestboog Meteren. Zie figuur 1.2 in de bijlage bij deze nota. Als achtergrondinformatie bij dit project is de volgende beknopte video zeer behulpzaam: https://www.youtube.com/watch?v=mx13ygvr_-U. In minder dan 3 minuten krijgt u een goed beeld van de omvang van het project en de impact ervan op de ruimtelijke omgeving.

Kernboodschap

Het (gewijzigde) Tracébesluit is in januari 2022 vastgesteld door de Minister van I&W. Op dit moment lopen nog beroepen tegen het Tracébesluit (TB) maar het is de verwachting dat het TB overeind blijft en het project Meteren-Boxtel dus onherroepelijk doorgang zal vinden. De uitspraak wordt elk moment verwacht. Daarmee ontstaat een nieuwe situatie, waarin ProRail definitief gaat starten met de realisatie van het project.

Consequenties

Samenwerkingsovereenkomst ProRail - gemeente

In afwachting van het onherroepelijk worden van het TB gaat ProRail door met de voorbereidingen voor het project en wordt er ambtelijk ook volop samengewerkt tussen ProRail en de gemeente West Betuwe. Zoals bekend vanuit eerdere spoorprojecten in de gemeente zijn er altijd veel raakvlakken met gemeentelijke disciplines, zowel ten aanzien van de bouwfase (vanaf 2024 t/m 2028) als van de gebruiksfase (vanaf 2029). Daarbij doen we er, binnen de beschikbare kaders, alles aan om de overlast voor onze inwoners te minimaliseren.

Om dit ook formeel te regelen, is in de afgelopen tijd gewerkt aan een samenwerkingsovereenkomst (SOK) waarin alle onderlinge afspraken tussen ProRail en de gemeente West Betuwe zijn vastgelegd. Denk daarbij aan de wijze van samenwerken, het kostenverhaal en afspraken om de overlast voor de omgeving tijdens de bouwfase zo veel als mogelijk te beperken. De inhoud van deze overeenkomst is vrijwel gereed en zal begin 2023 door het college vastgesteld en getekend worden.

Esthetisch ontwerp Zuidwestboog

De Zuidwestboog bestaat feitelijk uit twee bogen die elk op een verschillend niveau de A15 bovenlangs kruisen. Deze bogen hebben daarmee een enorme ruimtelijke impact op het landschap. Dat besef was er gelukkig ook bij ProRail. Er is daarom veel aandacht besteed aan het ontwerp van deze bogen. In de bijlage vindt u het resultaat van het ontwerpproces. Daarbij de opmerking dat de commissie Ruimtelijke Kwaliteit van onze gemeente c.q. de ODR ondertussen heeft ingestemd met het ontwerp. Een impressie van deze twee spoorviaducten is te zien in figuur 1.3 in de bijlage bij deze nota.

Minimalisatie overlast door bouwverkeer

Over de bouwfase hebben we goede afspraken kunnen maken met ProRail. Vrijwel alle bouwverkeer van/naar de projectlocatie verloopt via een nog aan te leggen tijdelijke op- en afrit vanaf de A15. Op een paar wegen in het buitengebied van Deil en Meteren is incidenteel vrachtverkeer toegestaan.

Grondverwerving

De meeste grond heeft ProRail ondertussen verworven. Voor enkele percelen loopt nog een onteigeningsprocedure. Begin december 2022 start de ter-inzage-legging van een Koninklijk Besluit dat in dat kader genomen wordt.

Planning & aanbestedingen

De werkzaamheden ten behoeve van de zuidwestboog worden door ProRail in drie contracten ondergebracht die alle drie Europees worden aanbesteed:

- Alle onderbouwwerkzaamheden
- De bovenbouwwerkzaamheden t.b.v. de te verleggen Betuweroute
- De bovenbouwwerkzaamheden t.b.v. de Zuidwestboog Meteren

De aanbestedingsprocedure voor de onderbouwwerkzaamheden is in het tweede kwartaal van dit jaar gestart. Afronding ervan is voorzien in het eerste half jaar van 2023. De start van de uitvoering is vervolgens voorzien in de loop van 2024 en loopt door tot 2029. Ingebruikname van het baanvak Meteren-Boxtel voor vrachtverkeer is voorzien eind 2029.

Beheer & Onderhoud

In het kader van het project vinden er aanpassingen plaats aan gemeentelijke infrastructuur. Ook zal het areaal aan openbare ruimte van de gemeente West Betuwe wijzigen. Ondertussen is in beeld om welke wijzigingen het gaat. De komende maanden wordt een berekening opgesteld van de bijbehorende beheer- en onderhoudskosten. Deze zullen door ProRail aan de gemeente worden vergoed, op basis van "eeuwigdurend onderhoud". Dit moet ervoor zorgen dat de gemeente ook in de toekomst voldoende geld in kas heeft om het benodigde onderhoud aan (extra) wegen, watergangen en groenvoorzieningen te kunnen uitvoeren.

Financiën

De totale kosten voor het project Zuidwestboog Meteren bedragen circa € 180 miljoen. Dit bedrag, dat ten laste komt van de begroting van het ministerie van I&W, laat iets zien van de omvang en impact van het project. Het gaat echt om een zeer groot project waarbij de huidige Betuweroute over een lengte van circa 2 kilometer in noordelijke richting verschoven wordt om ruimte te maken voor twee grote spoorviaducten over de A15 en twee ongelijkvloerse spoorkruisingen.

Ook de gemeente West Betuwe ziet zich door dit project voor kosten geplaatst. Een deel van die kosten wil ProRail vergoeden vanuit het projectbudget maar er zijn ook kosten die volgens ProRail tot de wettelijke taken van een gemeente behoren en die zij daarom niet wil vergoeden, zoals de verwerking van het Tracébesluit in een bestemmingsplan.

Met ProRail voeren wij momenteel bestuurlijk overleg waarbij onze inzet is dat alle gemeentelijke kosten ten laste komen van het project. Zodra de uitkomst van dit overleg bekend is zullen wij u hierover informeren.

Communicatie & participatie

Over het project Zuidwestboog Meteren communiceren we, via de gebiedsmakelaars, met de dorpsraden van Deil, Meteren en Waardenburg. De twee eerstgenoemde kernen hebben vooral te maken met het project te maken in de aanlegfase. Waardenburg krijgt tijdens de exploitatiefase van het project vooral te maken met extra treinverkeer op de spoorlijn door het dorp.

De projectcommunicatie vindt verder plaats door ProRail, als initiatiefnemer en belanghebbende voor het project.

Het niveau van participeren voor gebiedspartijen is helaas beperkt tot 'informeren'. Vanuit ProRail wordt er niet meer ruimte gegeven.

Vervolg

In januari volgt een tweede raadsinformatienota over het project, waarbij vooral wordt ingegaan op het hoofdproject van ProRail, PHS Meteren-Boxtel, waarvan de Zuidwestboog Meteren een onderdeel is. In die brief gaan we in op de leefbaarheid van Waardenburg en de manier waarop we die leefbaarheid in Waardenburg kunnen en willen verbeteren.

Bijlage(n)

1. Divers beeldmateriaal

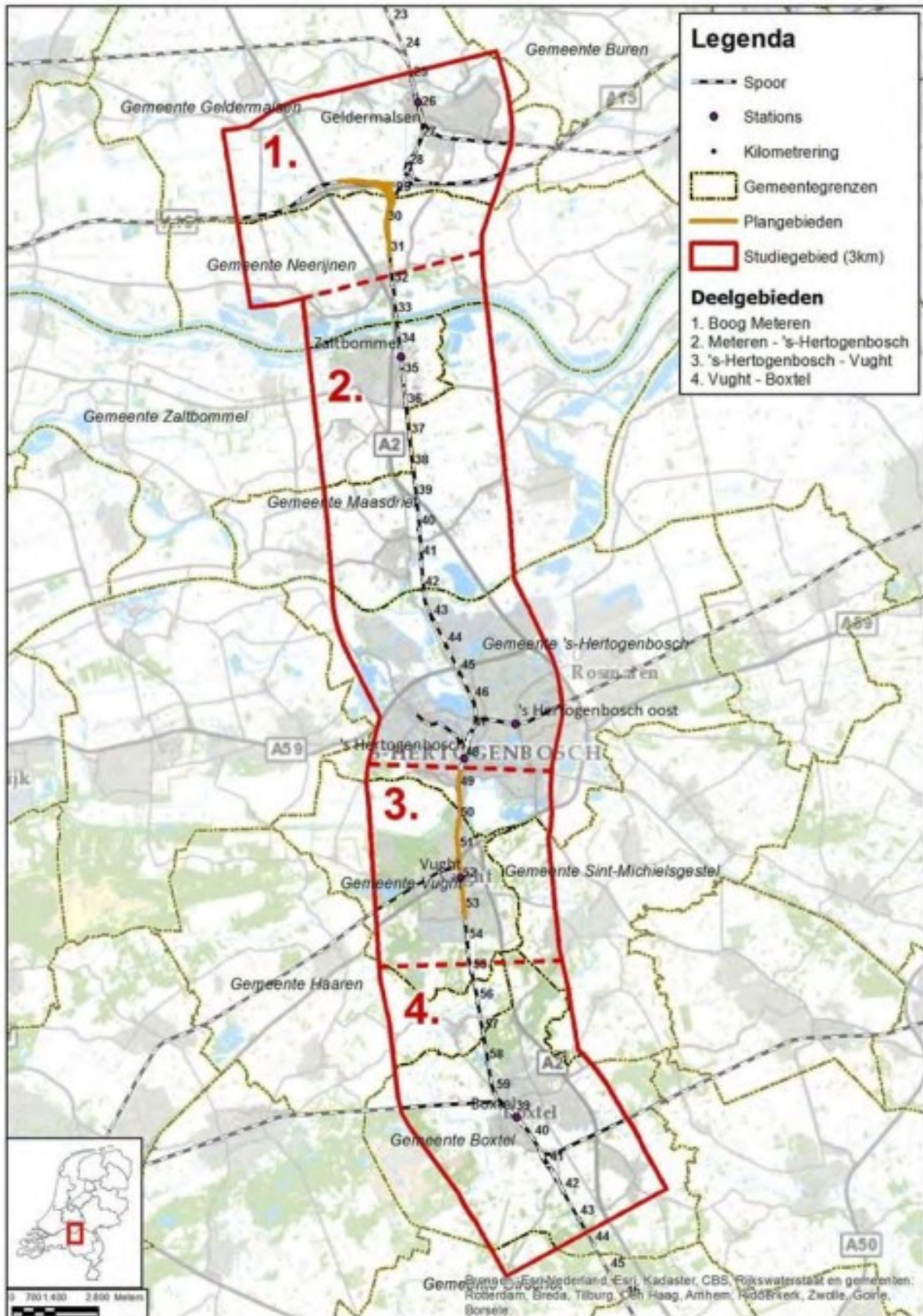
Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop

Bijlage 1 – Beeldmateriaal

Figuur 1.1 Overzicht spoorproject PHS Meteren - Boxtel

Figuur 1.2 Overzicht Zuidwestboog Meteren

Figuur 1.3 Esthetisch ontwerp spoorviaducten over de A15

